

KADDER

K

**ER IS GENOEG
VOOR IEDEREEN**

T

K

SP.

januari 2015

KAUER

KRANT

INLEIDING

Nederland is een rijk land. Toch hebben steeds meer mensen moeite om rond te komen. Slechts een kleine groep is er de afgelopen jaren op vooruit gegaan. De kleine groep van 10 procent rijkste Nederlanders heeft tweederde van onze rijkdom in handen.

Een baas verdient nu gemiddeld 17 keer meer dan een geschoolde werknemer. Kleine ondernemers betalen netjes hun belastingen, terwijl multinationals worden geholpen belasting zoveel mogelijk te ontwijken. Deze grote verschillen willen de meeste Nederlanders helemaal niet. Want het gaat ten koste van onze zorg, ons onderwijs en de andere belangrijke voorzieningen die we samen gebruiken.

In meer gelijke landen leven mensen langer, blijven ze langer gezond en is de criminaliteit lager. De SP wil daarom de verschillen verkleinen. En dat kán. Als de rijkste Nederlanders en de grootste bedrijven hun eerlijke deel van de belastingen gaan betalen, dan kunnen de lasten voor de rest van Nederland omlaag. Zo simpel is het.

In de SP-publicatie *Er is genoeg voor iedereen; kiezen voor rechtvaardigheid* komen de feiten, argumenten en mythes over ongelijkheid aan bod. De publicatie is te bestellen op shop.sp.nl

DE NEDERLANDSE SITUATIE

Lange tijd heerste het idee dat het wel mee valt met de ongelijkheid in Nederland. Opeenvolgende kabinetten hielden vol dat de kloof tussen arm en rijk niet groter werd. En als er al sprake was van ongelijkheid, dan zou dat niet schadelijk zijn voor de samenleving.

In 2014 veranderde die discussie. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeeringsbeleid publiceerde een rapport waaruit bleek dat de ongelijkheid in Nederland wel degelijk een probleem is. Het leidt ertoe dat steeds meer mensen geen vertrouwen hebben in de democratie en dat de sociale samenhang verdwijnt. Ook internationale instituten als de OESO en het IMF vroegen aandacht voor de groeiende ongelijkheid in de wereld. In het

najaar van 2014 verscheen de Nederlandse vertaling van het boek 'Kapitaal in de 21ste eeuw' van de Franse econoom Piketty. Hij toonde aan dat de vermogensverschillen rap zijn toegenomen, en dat het einde van deze ontwikkeling niet in zicht is als het beleid niet verandert.

De vermogensongelijkheid in Nederland is de op één na grootste in Europa. De drie rijkste Nederlanders bezitten meer dan de helft van alle Nederlanders bij elkaar. Daartegenover staat 60 procent van de huishoudens, die samen slechts 1 procent van het totale vermogen bezitten.

Ook de inkomensongelijkheid is de afgelopen decennia stevig toegenomen. De koopkracht van de hoogste 10 procent van

TE GROTE VERSCHILLEN

Nederlanders bezitten samen ongeveer **1200 miljard euro** aan vermogen. Dat zijn spaargelden, aandelen, huizen, enzovoort, min de schulden. Niet meegeteld zijn contant geld, juwelen, antiek en duurzame consumptiegoederen. Ook niet meegeteld zijn de verstopte vermogens op buitenlandse bankrekeningen. Die zouden de verschillen nog veel groter maken.

Het goudhaantje

De rijkste **10%** bezit **61%** van het vermogen, gemiddeld **€ 950.000 per huishouden**

HET IS ERGER DAN WE DENKEN

Hoeveel keer verdient een directeur het loon van een geschoolde werknemer? Wat denkt u? Deze vraag werd aan Nederlanders voorgelegd.

de inkomens nam de afgelopen decennia toe; de koopkracht van de mensen op het sociaal minimum nam af. Inmiddels heeft ook het kabinet eindelijk toegegeven dat de armoede in Nederland is gegroeid.

De meeste Nederlanders weten niet dat de verschillen zo groot zijn geworden, terwijl grote verschillen wel een probleem zijn. In samenlevingen waar de ongelijkheid groter is, hebben mensen minder vertrouwen in democratische instituties. De verschillen in gezondheid binnen een samenleving nemen toe als er meer

ongelijkheid is, net als criminaliteit en alcoholmisbruik. Maar ook economisch is ongelijkheid een probleem. Het leidt tot minder sociale mobiliteit, wat wil zeggen dat jongeren uit arme gezinnen minder makkelijk voor zichzelf een betere toekomst kunnen maken. Grote ongelijkheid is dus zowel maatschappelijk als economisch een slecht idee.

ONGELIJK ONDERNEMEN

Een vorm van ongelijkheid is ook de ongelijke verdeling van de lasten voor het bedrijfsleven. Waar het midden- en kleinbedrijf geacht wordt netjes belasting te betalen, worden grote multinationals geholpen om belasting te ontwijken. Bedrijven als Starbucks en Shell hebben deals gesloten met de belastingdienst. Dat is niet alleen oneerlijk, het leidt er ook toe dat we veel belastinginkomsten mislopen.

Meer informatie en achtergronden vind je op: SPnet.nl/genoeg

De hoogste belastingdruk

De iets-minder-rijke **40%** bezit zo'n beetje de rest **€ 160.000 per huishouden**

Op de kleintjes letten

De **40%** daaronder bezit nog geen **2%** **€ 6.000 per huishouden**

Zwaar de klos

De armste **10%** heeft gemiddeld **€ 57.000 schuld**

Deze afbeelding is gemaakt op basis van cijfers uit 2011. Inmiddels bezit de rijkste 10% zelfs 66% van het vermogen.

Illustraties Marc Kolle ©

SP EN ONGELIJKHEID

Socialisten strijden voor een eerlijke verdeling van rijkdom en macht. Zij zien dat het kapitalistisch systeem ertoe leidt dat een kleine groep rijke mensen steeds rijker wordt, en een grote groep arme mensen steeds armer. Die verschillen ondermijnen de solidariteit en gelijkwaardigheid van mensen; mensen hebben steeds minder een eerlijke kans om wat van hun leven te maken. De overheid moet zorgen voor een betere verdeling van het

geld. Alleen zo kan een samenleving ontstaan waarin iedereen, ongeacht geboorteplaats of rijkdom in de familie, toegang heeft tot werk, een dak boven je hoofd, goed onderwijs, goede zorg en sociale zekerheid.

De groeiende ongelijkheid is voor socialisten onverteerbaar. De SP heeft er sinds haar oprichting tegen gestreden. Regelmatig met succes: zo is er na jaren strijd eindelijk een maximumsalaris voor

bestuurders in de (semi-)publieke sector gekomen, en is er dankzij voorstellen van de SP een beperking van de vele bijbaantjes van politici. In de Tweede Kamer is een wet aangenomen om de bonussen voor bankiers aan banden te leggen. Ook ondersteunt de SP vakbondsacties voor eerlijk loon, zoals de succesvolle schoonmakersstakingen. Belangrijke stappen, maar er is veel meer voor nodig om het tij te keren.

Actie tegen belastingontwijking bij Starbucks.

WEET U WEL HOE SCHEEF DE RIJKDOM IN NEDERLAND VERDEELD IS?

foto's Archief SP

AANPAKKEN BELASTINGONTDUIKING

De EU-lidstaten lopen door belastingontwijking en belastingontduiking 1000 miljard euro aan inkomsten mis. Dit stelt de Europese Commissie. Hoeveel geld Nederland precies misloopt, is onduidelijk omdat multinationals daar geen openheid over hoeven te geven. Wel staat vast dat het ook voor Nederland om een enorm bedrag gaat.

OPLOSSINGEN SP

Ongelijkheid is geen natuurverschijnsel, het is het gevolg van politieke keuzes. Door de juiste keuzes te maken, is uiteindelijk iedereen beter af. Wij stellen daarom het volgende voor:

WE GAAN EERLIJKER BELASTEN:

- De hoogste inkomens gaan meer belasting betalen, de midden- en lagere inkomens minder.
- Er wordt een miljonairsbelasting ingevoerd.

WE GAAN EERLIJKER ONDERNEMEN:

- Multinationals gaan eindelijk gewoon belasting betalen.
- Kleine bedrijven krijgen belastingverlaging.

WE MAKEN WERK EN INKOMEN EERLIJKER:

- Hogere lonen, minder belasting op arbeid.
- Verhogen wettelijk minimumloon en uitkeringen.
- Topmanagers brengen we onder een cao, kleinere verschillen tussen de top en de werkvloer.
- We maken een eind aan de bonussencultuur. De ministersnorm voor grootverdieners in de (semi-)publieke sector gaan we handhaven.
- Eerlijk werk voor een eerlijk loon; geen werkende armen in ons land.

ENKELE VOORBEELDEN DIE DUIDELIJK MAKEN HOE DE SP HAAR POLITIEK VAN EERLIJK DELEN VORM GAAT GEVEN:

Waar halen we het geld?*	Bedragen zijn in miljarden euro's:	Toelichting
Een bankenbelasting en een belasting op financiële transacties	0,9	600 miljoen extra bankenbelasting en 300 miljoen transactiebelasting
Beperking belastingaftrek grote bedrijven	0,7	
Hogere vennootschapsbelasting	1,1	
Invoering 65 procent-schijf voor hoogste inkomens	0,35	
Vermogens- en vermogenswinstbelasting	1,5	
Opbrengst vergroeningsmaatregelen	1,5	
Beperking hypotheekrenteaftrek boven 350.000 euro	1,4	

* Het gaat om geschatte cijfers op de langere termijn.

** Op basis van uitspraken van de Europese Commissie die inschat dat de EU-lidstaten door belastingontwijking 1.000 miljard euro aan belastinginkomsten mislopen.

AAN DE SLAG!

Het is tijd om voor ons gelijk te gaan knokken. Steeds meer mensen vinden dat het zo genoeg is. Nu is het aan ons om te laten zien dat er alternatieven zijn. We gaan daarom een campagne voeren onder de titel 'Er is genoeg voor iedereen'.

DOEL EN DOELGROEP

Met deze campagne willen we laten zien dat ongelijkheid een politieke keuze is. Als we andere keuzes maken, wordt iedereen daar beter van – ook de allerrijksten die wat meer belasting zullen moeten betalen. Als we mensen enthousiast kunnen maken voor onze alternatieven, kunnen we samen voor verandering strijden.

We voeren deze campagne met iedereen die de huidige verdeling niet eerlijk vindt. De mensen die weinig verdienen en de eindjes aan elkaar moeten knopen, maar ook de tweeverdiener met een hypotheek die onder water staat. Immers, al deze mensen betalen extra belasting omdat de allerrijksten en de multinationals het niet doen. Wij willen deze groepen samenbrengen, omdat ze allemaal gepakt worden.

ONZE BOODSCHAP

We kiezen voor een duidelijke en herkenbare boodschap. We willen dat werk loont en dat groot vermogen wat extra betaalt. Voor het eerste moeten de lonen omhoog en de belasting op arbeid omlaag. Voor het tweede willen we een miljonairsbelasting en dat multinationals gewoon belasting gaan betalen. Als miljonairs en multinationals iets meer zouden bijdragen, is er genoeg voor iedereen.

De SP is een optimistische partij: wij geloven dat het beter kan. Dat stralen we ook nu uit. We vragen iets heel redelijks: als de allerrijksten naar vermogen gaan bijdragen, komt dat de hele samenleving ten goede. Wie kan daar nou tegen zijn?

OPBOUW VAN DE CAMPAGNE

We beginnen met reuring veroorzaken over dit onderwerp. We willen dat er over ons

gesproken wordt. Dat doen we met acties die ongelijkheid aan de kaak stellen. We proberen in deze periode veel in beeld te zijn. Op straat, in debatten, op plekken waar mensen ons niet verwachten. We gebruiken deze periode ook om te leren. Welke acties werken goed, waar krijgen we de beste reactie op? Met die dingen gaan we verder.

Na de Statenverkiezingen gaan we de acties uitbouwen. We gaan werken aan onze netwerken, door mensen op te zoeken en steun te vragen voor onze

plannen. We zoeken bondgenoten: organisaties die zich uitspreken tegen ongelijkheid, lokale afdelingen van vakbonden, actiegroepen, enzovoort.

We maken onze acties steeds een stapje groter. Zo is het mogelijk steeds meer mensen aan ons te binden en onze activisten enthousiast en betrokken te houden. Ook kunnen we steeds met iets anders nieuws maken.

WAT KUN JE DOEN?

Een belangrijke taak ligt in deze campagne

Pavel Constantijn/Cartoon Movement/Hollandse Hoogte ©

bij de afdelingen. In de afdelingen zijn we immers dagelijks op straat en spreken we vele mensen. Daarom hier een aantal suggesties om lokaal mee aan de slag te gaan:

- Maak een campagneplan: bedenk wie je lokale campagneleider is, welke acties je wilt gaan voeren en wanneer.
- Bedenk acties waarbij je de 90 procent gewone mensen tegenover de 10 procent allerrijksten zet.
- Zorg ervoor dat iedereen die voor jouw afdeling de straat opgaat de drie belangrijkste feiten kent. Je kunt een

avond voor je kader organiseren, om ze goed geïnformeerd op pad te sturen.

- Leer van andere afdelingen, en laat elkaar en het landelijke campagneteam weten wat wel en niet werkt.
- Inventariseer goed hoe het zit met de verdeling van rijkdom in jouw gemeente. Hoe zit het met lokale belastingen, zijn die eerlijk? Waar wonen de lokale miljonairs? Wat doet de gemeente aan armoedebestrijding? Enzovoort.
- Doe eventueel raadsvoorstellen en maak die onderdeel van de campagne: je

kunt bijvoorbeeld topinkomens

aanpakken van instellingen die door jouw gemeente worden gefinancierd.

- Geef altijd aan waar wij het geld halen. Maak ook goed duidelijk dat dat niet de mensen zijn met een modaal inkomen en een gemiddelde hypotheek.
- Denk goed na over hoe je iedereen die mee wil doen in je afdeling erbij kunt betrekken.
- Maak foto's en filmpjes!

De landelijke partij zal zoveel mogelijk ondersteunen. We verzamelen achtergronden, informatie en actie-ideeën op SPnet.nl/genoeg. Als je ervaringen met acties doorgeeft, kan het landelijke campagneteam de beste ervaringen met andere afdelingen delen. Op die manier leren we van elkaar.

VOOR OP STRAAT

Driekwart van de Nederlanders is voor meer gelijkheid. Op straat zal dat je heel veel leuke gesprekken opleveren. Om goed beslagen ten ijs te komen, is het belangrijk aan een paar dingen te denken:

1. Zorg ervoor dat iedereen die voor jouw afdeling de straat opgaat de drie belangrijkste boodschappen kent:

- Werken dient te lonen. Daarbij horen geen bizarre inkomensverschillen, zoals dat een baas in Nederland in drie weken krijgt wat een geschoolde werknemer in een heel jaar verdient.
- Belast naar vermogen. De rijkste 10 procent bezit 66 procent van de rijkdom; drie Nederlanders zijn net zo rijk zijn als 10 miljoen andere Nederlanders samen. Dat kan en moet anders door eerlijker vermogens te belasten.
- Ondernemen moet eerlijk. Multinationals worden nu door de regering geholpen om bijna geen belasting te betalen. Dat is oneerlijke concurrentie voor het MKB en gaat ten koste van de maatschappij.

2. Geef altijd aan waar wij het geld halen, namelijk alleen bij de hoge inkomens en meest vermogenden – de rest gaat er op vooruit.

3. Oefen vast met de hieronder genoemde vragen en antwoorden. Op SPnet.nl/genoeg vind je er nog veel meer:

Als je rijke mensen en bedrijven veel belasting laat betalen, lopen ze weg naar het buitenland en heb je een nog groter probleem.

Antwoord 1: In Nederland is de belasting op kapitaal zeer laag in vergelijking met landen om ons heen. In ons land was de belasting op vermogen in 2000 nog 20 procent en 2013 14 procent. In 2013 was de belasting op vermogen in Duitsland 22 procent, in België 35 procent en in Engeland 36 procent. Rijke mensen hebben dus weinig plekken in de buurt waar het beter is. Voor bedrijven heeft Nederland een gunstig investeringsklimaat: goede werknemers en goede infrastructuur. Ze gaan er echt niet vandoor.

Antwoord 2: Ok, laat die enkeling dan maar gaan. In een rechtvaardige samenleving zijn we dat soort mensen liever kwijt dan rijk.

Vermogens belasting is oneerlijk. Mensen betalen al inkomensbelasting, BTW enzovoort. Driedubbel pakken is wat te veel van het goede.

Antwoord: Op dit moment betaalt iedereen – de hoge en de lage inkomens – onderaan de streep hetzelfde percentage belasting: zo'n 40 procent. De hoogste vermogens extra belasting kan dus prima.

Jullie zijn gewoon jaloers op rijke mensen.

Antwoord: We zijn niet tegen rijken – we zijn tegen armoede. Als die rijke mensen naar vermogen belasting betalen, geldt dat ze niet eens zullen missen, wordt het hier voor iedereen beter. Da's toch eerlijk?

Heb je je hele leven gewerkt en heb je na dertig jaar een eigen huis of wat spaargeld op de bank, dan krijg je SP'ers aan de deur die een greep uit de kas komen doen.

Antwoord: Geen zorgen om uw spaarcentjes. Sterker nog: iedereen met minder dan een miljoen euro aan spaargeld gaat er juist op vóóruit (want wij stellen een hogere vrijstelling voor box 3 voor). Wij willen de écht rijke mensen aanpakken, niet u.

Er is toch helemaal geen armoede in Nederland.

Antwoord: En de groeiende wachtrij bij de voedselbank dan? En meer dan 400.000 kinderen die in armoede opgroeien? Er sterven hier geen mensen van de honger. Maar er zijn vele gezinnen die van minder dan 1.000 euro in de maand rond moeten komen. Meer dan een miljoen Nederlanders hebben problematische schulden.

LANDELIJK CAMPAGNETEAM

Deel al je vragen, plannen en ervaringen met het landelijk campagneteam (genoeg@sp.nl). De campagne wordt daar beter van, zowel lokaal als landelijk.

Er Is Genoeg Voor Iedereen themakrant van SP afdeling Rotterdam.

